

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izveniši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl. za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Opravišтво, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Nemški „schulverein“ in slovenska mlačnost.

[Izv. dop.]

Nemška psevdo-liberalna stranka začela je zdaj s svojim nemškim schulvereinom prav rogoviliti, agitirati in svoje rojake po nepotrebnem vznemirjati. Za propagando tega društva se ne trudijo samo politiški listi v katerih podrožje to ravno spada ampak celo šolski listi pišejo, da morajo se vsi Nemci podati zdaj s tem društvom v „wohlberechtigten Kampf ums Dasein“. Res drzoviti so ti časnikarski nemški sebičneži. Kdo li hoče biti Nemcem krivičen? Ali je nasprotno mar sedanja vlada uže Bog ve kaj storila za Slovane? Je-li česa več še se storilo na korist Čehom, razen onega jezikovnega ukaza? Česa so dobili li Poljaki od sedanjega ministerstva, kar uže ne bi bili imeli prej od raznih družih vlad? In naposled mi Slovenci? Smo li dobili uže kakov nov odločnejši ukaz, po katerem bi naše gospodske slovenski jezik tako rabiti in spoštovati morale, kakor morajo to storiti c. kr. uradi na Češkem s češkim jezikom. Mi Slovenci moramo le s pohlevnimi odgovori na interpelacije naših poslancev zadovoljni biti in s krvavečim srcem poslušati, in verovati, „kako baje c. kr. politične gospodske po svojih lastnih poročilih slovensko dopisujejo slovenskim strankam“. Mi od slavne vlade „protežirani“ Slovenci moramo potrpežljivo pričakovati, kako se bodo naše srednje učilnice zopet po starej navadi z nemškim učnim jezikom v bodočem šolskem letu otvarjale, kako se bodo še v bodoče slovenski učitelji v nemških učiteljskih odgojevali; mi „sloven-

ski ljubčeki“ sedanje vlade moramo ponižno trpeti, da nemški deželni zbor slovenske dežele deželnemu šolskemu svetovalstvu kar javno priporočuje, da naj v kranjske narodne šole še več nemščine vpelje. —

Res, velika je potrpežljivost pri nas Slovincih, zlasti pri naših odličnih rodoljubih, pri naših izvrstnih slovenskih poslancih!

Toda potrpežljivost nij nečednost, ona je marveč ob pravem času na pravem mestu in koristna; zato smemo po vsej pravici upati, da bode potrpežljivost naših slovenskih poslancev v zadnjem zasedanju kranjskega deželnega zbora dober sad rodila. —

Ali v privatnem življenji slovenskem nahaja se pa velika mlačnost pri Slovincih, zlasti na šolskem polji. Nemški učitelji vsi goré zdaj za „schulverein“ in agitirajo zanj na vse kriplje. Kaj pa storimo mi za naša narodna učiteljska društva? Kako slabo se podpira „Narodna šola“ od strani učiteljev, kako slabo se razvija „slovensko učiteljsko društvo“? Poslednji čas je, da se slovenski učitelji zopet zdramimo. Ne podpirajmo več neznajna, protinarodna učiteljska društva, kakršno je „Krainischer Lehrerverein“ z glasovito „Schulzeitung“, ki je nam Slovincem toliko jeze in škode učinila, ne podpirajmo nemških društev po Štajerskem in Koroškem! Zbirajmo se okoli „slovenskega učiteljskega društva“ in „Narodne šole“. Ako bode pri teh društvih velika udeležba, utegne se pri njih tudi gledé vodstva, ki nij po vsem v pravih rokah, spremeniti. Tudi „slovensko učiteljsko društvo“ utegne dobiti voditelja in glasilo, ki bosta slovensko šolstvo zagovarjala s čisto narodno pedagogičnega sta-

lišča brez vsake nepotrebne barve. Tudi „Narodna šola“ utegne z razpošiljanjem le narodnega blaga (namesto nemških „schreibheftov“) slovenskim šolam več koristiti, nego do zdaj. Na noge torej slovenski učitelji, odložite svojo sedanjo mlačnost, oklenite se zopet zvesto svoje narodno-šolske zastave in delajte po uradnem in zasobnem potu za šolo in narod!

Pobitje Angležev v Afganistanu

bode imelo velike nasledke, tudi politične. Iz Londona se telegrafuje o tem:

O pobitju Angležev pri Kandaharu se je doslej samo malo izvedelo. Afganski glavar Ayub kan je napadel generala Burowa, prvi je imel 12.000 vojakov, drugi pa 3000. Zmirom se je pa mislilo, da ima Burow več vojakov, zato se je vse na Angleškem silno prestrašilo, ko se je izvedelo, da je Ayub kan Angleže premagal. Indijski podkralj je takoj sklical svetovalstvo, ko je izvedel to nesrečo. Telegrami iz Bombaya pa ne dajejo upanja, da bi mogel kak oddelek pobite armade angleške rešiti se. Najbolj se pa Angleži zdaj bojé, da izgubé Kandahar. V Indiji pa se ne more razumeti Burowa pobitje; on je še pred tremi dnevi naznanil, da je svoj tabor preložil v utrjen kraj, kako pa da je mogel Ayub kan tri angleške polke pešcev, tri polke konjanikov in 1500 kandaharskih vojakov uničiti, to se zdi neumljivo.

O tem poboju pišejo „Times“: Nasledkov Ayub kanove zmage ne more se še izračunati, ker se ne da vedeti, je-li se ne bode zdaj vzdignil ves Afganistan, a zginilo je zdaj upanje, da se bode afganistansko

Listek.

Poročilo o delovanji „slovenskega literarnega društva“ na Dunaji.

1879! Koli osodepolna številka! Letnica je kakor kaka druga, in vendar, koliko pomembe ima v sebi! To leto imamo avstrijski Slovani rdeče zaznamovano; in avstrijskemu povestničarju, prišedšemu do leta 1879, pisati bode: Tu se je vršil velik preobrat! Stranka, do tedaj gospodujoča, pokazala se je v orijetnej politiki po svojej kratkovidnej samopašnosti tako nezmožno za vladanje, da ona, ki je skoraj 12 let skoraj samodržno gospodarila, odgospodarila je tedaj, menda za vselej. Slovanom pa je napočila nova veselejša doba.

Važni politični dogodki nijso omejeni na politično polje, temuč njih vpljiv je jako raztezalen, jako obsežen in prodre, se ve da časi polagoma, v vse kroge narodove in v vse slojave živjenja. Morda pa v noben krog narodov

bolj ne, nego v dijaški. In videli smo, kako je minolo leto vrelo in kipelo mej dijaštvom na Dunaji. To zaista, slovenski dijadi nijsmo bili zadnji mej njimi. Tako živahno se morda uže mnogo let nij pretakalo življenje v „Sloveniji“, nego se je letos; s takim delovanjem se morda še nikoli nij mogla skazovati.

A „Slovenija“ izvršuje samo jeden del dolžnostij, pripadajočih slovenskim dijakom na Dunaji: Ona zastopa Slovenstvo v tujem, velikem mestu, ima je braniti, ščititi in skrbeti za to, da se Slovenstvo v kar najbolj more svitlej podobi kaže tujstvu in ondi bivajočemu Slovanstvu; ob jednom pa pripravlja svoje članove na težak političen boj, kateri jih čaka v domovini, vežbajoč je v govorništvu in parlamentarizmu.

A vsega „Slovenija“ tudi storiti ne more! Prevažen posel, pripravljati članove na bodoče literarno delovanje, tega oskrbovati jej nij mogoče. Kako tudi: „Inter arma silent musae“. Ognjišče, kjer se zbirajo dijadi, hoteč literar-

nimi silami boriti se za očevino, ognjišče to je „Slovensko literarno društvo“ na Dunaji. Pač je to društvo oskromnejše od svoje sestre „Slovenije“, in malo ali skoraj ničesa se ne čuje o njem, zato pa vendar njegovo delovanje nij nič manj vspešno in blagotvorno, a morda vstrajnejše. Ker se pa sedaj o njem nij nič popolnega zazvedelo, bodi mi dovoljeno na tem mestu čestitim čitateljem skupaj ter v zvezi podati nekaj črtic o njega življenji.

Društvu predsednik je bil početkom leta g. Fr. Hubad, znan po svojih spisih, katere pošilja „Matici slov.“ A ker mu je bilo oditi drugam, kmalo je odstopil, ter nij mu bilo mogoče pokazati, koliko mu je društvo pri sreci. Na njega mesto pa je bil izvoljen drd. Ivan Cap. Jarc, kateri je predsedoval do konca leta. No, njemu je bilo prilike in časa dovolj, zastavljati svoje moči društvu v blagor, kar je res v preobiley meri storil. Njegovej trudoljubivosti in požrtvovalnosti se je zlasti zahvaliti, da so se srečno odstranile mnogotere zapreke,

vprašanje brzo rešilo. S prva mora se rešiti vojaška čast Anglije, a trditev, da bode morala angleška vlada zdaj opustiti vse svoje druge načrte, bila bi prezgodnja.

„Standard“ pravi, da so se v Afganistanu ponovile vse teškoče in da jih treba z nova zatreti, ko bi Angleži hoteli ali ne. In kadar bode zadosteno angleške vojaške časti, morata angleška ter indijska vlada premisliti resno, je-li to zadovoljivo, da ostane vojaško in politično gospodstvo angleško v Afganistanu nerešeno vprašanje.

„Daily News“ zvrča vso nesrečo na Rawlinsona, ki je trdil, da pozna afganistansko prav in je tiral prejšnjo vladu do blazne politike proti Afganistanu. Ako Rawlinson o ruskeji politiki in kako da jej treba kljubovati, ne razume več, kakor o afganistanskem vprašanji, potem je on slep kašipot. Zdanja angleška vlada mora opustiti neumno-pogumne svete Rawlinsona in osodno politiko prejšnje vlade, ter se mora vrniti k pametnim tradicijam prejšnje anglo-indijske politike.

„Daily Telegraph“ piše strastno in spomina na prejšnje junaške čine v Indiji. Slabostne besede morajo zdaj utihniti in Anglija mora Afganistan popolnem podjarmiti. Vse zdanje nesreče v Afganistanu da je kriva — pravi ta organ Beaconsfieldov — zdanja angleška vlada in odgovorna je zanjo. Indijski podkralj da nij poslal v Afganistan ni dobrega generala, ni zadostne armade. Pod Beaconsfieldom angleški vojaki dve leti nijso bili premagani v Afganistanu. Duh slabosti, ki veje iz angleške politike od meseca aprila, angleškim vojakom in častnikom ne daje poguma, pravi „D. T.“ Iz tega poslednjega se vidi, da hoče opozicija to nesrečo zoper Gladstona rabiti.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 30. julija.

Kako daleč so **nemški ustavoverci** uže prišli, kaže njih glavni organ „Neue Freie Presse“ od 29. julija, katera v svojem prvem članku graja lojalnost Dunajčanov, ki so hoteli ob cesarjevem godu novo slavnost napraviti cesarju na čast. „N. Fr. Pr.“ je pa zoper to, imenuje to „bizantinizem“, pravi, da se množi „hang zur devotion“, da je to „servilizem“ itd. Torej s podiranjem lojalnosti mej ljudstvom so uže začeli nemški ustavoverci, a potlej pravijo še, da so le oni sposo bni vladati! Dunajskim judom je vzvi

šenost avstrijske dinastije na potu, zato lojalnost podirajo. In k tej stranki se morejo c. kr. uradniki prištevati.

O **jezikovnem zakonu**, katerega baje namerava vlada predložiti državnemu zboru, piše prašk list, da ga bode treba od vseh strani dobro pogledati, predno da ga državni zbor odobri. Sumi se, da se namerava preveč pravic dati nemškemu jeziku, nazaj potisniti pa druge avstrijske jezike. Slovani avstrijski ne bodo glasovali za tak zakon, ki bi njih jezik vrgel v kot a nemški jezik proglasil za „državni jezik“. Tak zakon bi še prekosil glasoviti § 19 na papirji.

Poljski deželni komitet je za prihod cesarjev sestavljen naslednji program: cesarja bode sprejemni odbor pozdravil na deželnej meji poljski in rusinski. V Krakovu se bode mesto razsvetlilo in bo slavnostni ples, baklada, serenada in bode cesar pohodil vse važne zavode. K temu programu se še to dostavlja: V Osviječinu pozdravi cesarja namestnik grof Potocki in deželni glavar grof Vodzicki. Na Krakovskem kolodvoru bode cesarja pozdravile deputacije z dežele in okrajnih glavarstev. Pri vstopu v mesto pozdravi cesarja mestna deputacija a pod slavalokom mestno starešinstvo.

Vnanje države.

Iz **Belgrada** se privatno telegrafuje v češke liste, da je sklenil srbski ministerski svet mobilizovati srbsko armado. Možno, da je to naperjeno zoper Albance.

Iz **Carigrada** se javlja: Abeddin je od srbskega zastopnika zahteval pojasnil, zakaj Srbija svojo vojsko mobilizuje. Gruić je rekel, da sicer Srbija zdaj ima navadne vsakoletne vojaške manevre, a da so stvari na meji vzbudile pozor srbske vlade.

Iz **Aten** poroča „Pol. Corr.“ da se vsak dan pričakuje kraljevsk dekret, ki bode ukazal grško vojsko mobilizirati. — Da bi le Grki ekrat nehali obetati in žugati, a da bi kak čin pokazali!

Kar se tiče demonstracije z ladjami zoper **Turčijo**, trdi se, da se bode zbog angleške nesreče v Afganistanu zakasnila. Anglija, ki najbolj strogo postopa proti Turčiji, hoče najprej rešiti svojo čast v Afganistanu. Turčija pa je kljubu skupnej noti velesil evropskih ukazala, da se namnoži vseh evropskih 125 nizamskih bataljonov vsak na 800 mož.

Angleška spodnja zbornica je z 230 proti 94 glasov zavrgla Hamiltonov predlog, da bi se dohodninski davek zveksal; z vlado je glasovalo tudi veliko konservativcev.

Državni tajnik Hartington je prečital telegram iz Indije, ki javlja, da je imel Ayub kan 12.000 mož in 36 kanonov, ko je napadel generala Burowa. V Kandahar maršira zdaj 2000 angleških vojakov na pomoč Burowu. Iz Londona pa se poroča, da bode vlada zdaj pomoči poslala v Indijo.

V **Nemčiji** so zopet pričeli loviti socialiste. Več socialistov so zaprli v Draždanah,

mej njimi tudi socialistiška vodji Kayserja in Petzolda.

K demonstraciji z ladjami zoper Turčijo pošlje Nemčija ladiji „Victoria“ in „Princ Adalbert“; zadnja se vrača s potovanja okolo sveta.

Dopisi.

Iz Černuče pri Ljubljani 30. julija.

[Izv. dopis.] Po neprevidnosti nekega starega moža je nastal pri nas v sredo opoldne strašen ogenj, kateri se je bliskoma razširjal in vpepelil 9 števil s 16 poslopji. Zavarovano je bilo vse, samo premalo. Ljudje so naglo pridrli in pridno pomagali gasiti, kar je pri nas težavna reč, ker nímamo niti jednega gasilnega orodja.

Posebno hrabro so se obnašali Nadgoričanje, katerim jedino se je zahvaliti, da nij ogenj vasi končal. Žandarmi so urno prihiteli, ne pa ljubljanska požarna straža. Pred nekoliko leti je pol ure od nas (torej še bolj oddaljeno od Ljubljane) neki kmet na njivi rušno zažgal in takoj so prihiteli z brizgalnicami iz Ljubljane. Kje ste bili pa zdaj? — Vedeli ste dobro za ogenj na Černučah. Prišel je sicer župan iz Terzine z brizgalnico, pa še le tri ure pozneje.

Škode je 10.440 gold., poginila je jedna krava in pet prašičev in zadušila se je žolibog tudi neka 70 letna devica. A.

Iz Vipave 27. julija. [Izv. dop.] (Kako se medvedu pride do živega.) V gozdovih vipavske graščine na Hrušici se je uže več let potikal velik medved. Marsikaterikrat so mu uže sledili i mnogi lovec in logar se je trudil in ubijal pokončati to divjo žival, toda ves trud zastonj, tudi logar graščinski gosp. Emil Kulnik, pogumen krepak mož v najlepših letih, ga je nad jedno celo leto sledil, a nikedar se mu nij posrečilo mu priti v bližino. Pretečeno soboto na večer se poda mož zopet na lov, soboj ima necega bogataša iz Trsta. Odločivši tujcu posebno mesto, gre sam nižje v gozd, in kmalo zapazi, da nij daleč od tod medved. Naznanivši svojemu lovskemu drugu, kaki plen je njima mogoče nocoj dobiti, mu še posebno na srce položi, naj junaški se vede, ako pride do boja z medvedom. Po teh besedah otide proti onemu mestu, kjer je zasačil medveda. — In res! Nij bilo treba dolgo čakati in zasledovati, kmalu se začuje mogočni medved ne daleč od g. E. Kulnika. — Pogum velja si misli g. E. K., čakaj žival, denes ti bom bral levite, dovelj si me vodila za

ki so stregle društvu po mladem njegovem življenji. Presrečna hvala bodi mu tu izrečena za njegov nesamopriden trud.

Društvom je zimski tečaj po svojih mnogih (božičnih, pustnih in velikonočnih) počitnicah in drugih zaprekah manj ugoden. In to je čutilo tudi lit. naše društvo. Članov je štel manj, udeležba nij bila tako živahna in tudi toliko literarnih izdelkov se nij proizvelo. A vse lepše je procvelo društvo v 2. tečaju. Štelo je sedaj 19 članov, izmed katerih je samo jeden iz neznanih nam vzrokov izstopil. A jednega, g. A. Kopača (bil je tudi odbornik) zamorila je žalibože prerana smrt, o čemer ste uže tako v vašem cenjenem listu poročali.

Zborovanj je bilo v času od 27. malega travna do 8. malega srpana vseh skupaj 7, 1 glavni zbor in 6 rednih sej. Slavna c. kr. komisija vedoč, da se bavimo resnim in mirnim poslom, in da bi ona pri nas imela malo prilike vmešavati se, nij niti za potrebno smatrala pošiljati nam kakega svojega zastopnika.

Res lep „testimonium bonorum morum“. A zato ne menite, da bi nam bila prizanesla s svojimi križi. O tem bi pač vedel g. predsednik marsikaj zanimivega pripovedovati. — Seje so bile vedno dobro obiskane, debate in kritike o spisih jako živahne in oficijalen del trpel je skoraj vedno 3—4 ure.

Čitali pa so se pri rednih sejah naslednji spisi:

1. — 11. vel. travna: „Uzroki navadnih boleznij našega kmeta“, čital drd. J. C. Jarc. Tiska se sedaj v „Zvonu“.

2. — 19. vel. travna: „O potresih“ in „Slika iz domačega življenja: Kokšar“. Oba spisa čital g. Sušnik, kand. prof.

3. — 2. rožnika: „Blaga oporoka“, noveleta, čital jo je g. M. Brence, ki tudi v „Zvonu“ spisuje povest „Almoro“. V istej seji čital se je „Gospod doktor“, novela g. Jos. Škofica, katera je potem bila ponatisnena v „Zvonu“. Tudi „Igralca“, noveleto, izišlo v 8. in 9. listu letošnjega „Zvona“ bral nam je

isti g. Škofic popreje v lit. društvu, toda v izvenrednej seji.

4. — 16. rožnika: „Buridanov osel“, spisal in čital g. Rad. Poznik, urednik „Slovanškemu Almanahu“.

5. — 26. rožnika: „O pristnosti kraljevdvorskega rokopisa“, čital g. Edv. Volčič.

6. — 8. mal. srpana, v zadnjem seji: „Zvesto srce“, čital g. M. Brence.

Finančen promet je bil, kakor se ob sebi razume, ugajajoč načelom in svrham društva, jako neznaten. Kako pa bi naj tudi bilo drugače? Društvo ne napravlja zabav, nema nikakih družih posebnih troškov; obtore mu pa tudi nij bilo treba obkladati družabnikov svojih z veliko udnino in vendar se sme njegovo gmotno stanje v preteklem letu prav ugodno imenovati. Da si pa društvo s tako malimi denarnimi sredstvi razpolaga, vendar se mu je posrečilo dokaj obsežno knjižnico osnovati. Ko se je v rednej seji sklepalo in posvetavalo o ustanovljenji knjižnice, katera je pa nujno po-

nos. — Na malo korakov sproži in zadene medveda v prsi. Medved se zvali, a kmalo je zopet na nogah in se spusti v dir proti svojemu sovražniku. Le-tá krenivši iz tira v drugo stran vrže klobuk od sebe, da bi medveda s tem zmotil in zavpije svojemu drugemu najstrelja. Toda tujca spreleti strah, „korajža si naredi pot v hlače“, mož, sicer spreten lovec, hiti na Hrušico proti domu. — Drugi dan v nedeljo gredó na medveda vsi lovci in kmetje, in ga še le pozno dobé. Trije streljajo nanj g. E. Kulnik mu da ta dan zopet dve krogli. — Medved sicer oslabljen zaradi rane prejšnjega dné, se po prvem poku spusti za kmetom Petrovčičem iz Trševja, s katerim se v pravem pomenu besedec borita, vendar mu kmet uide, na telesu sicer le malo ranjen. — Sedaj napade medved Živica iz Podkrajja, katerega so morali iz mesta nesti, a tudi medved se odstrani svojim drugim preganjalcem, ki le še toliko počakajo, da vidijo, kam jo je zavil. Včeraj v ponedeljek jo vdari zopet lepo število oboroženih mož na medveda in najdejo ga tam, kamor se je bil prejšnji dan podal. Tu ga pozdravijo z novega z krogliami, ali medved, če je bil tudi uže toliko krvi zgubil, da se mu je poznalo, da je smrtno ranjen bil uže prvi dan, se vendar tako zjunači, da jo ubere za nekim možem, katerega je tudi hudo obdelal. — Pa njemu so bile ure štete. Kroglice, sekire, in cempini mu razbijajo glavo — on pogine. Zvečer o polu desetih so ga sinoči pripeljali na s smrekami obdanem raztegnenega v Vipavo in brezštevila množica ljudi ga je spremljala na grofov berjač, kjer smo imeli priliko si ogledati to tri cente teško pošast. G. E. Kulniku se je od vseh strani čestitalo. — Po noči se je medved razparal in denes na jutro se je razdelilo meso na vse strani, in ob deseti uri je bil „pod skalo“ uže napravljen fingolaž iz medvedovega mesa. Po obrazih dotičnih gostov soditi in tudi po besedah nekaterih „delikatnežev“ — mora biti meso kaj posebnega. — Okus! — G. Kulniku pa so je vendar napivalo, da je preskrbel tako izvrsten zajutrek in se posebno poudarjalo, da medveda ne bi bilo, „ko bi bila tudi njemu korajža v hlače ušla.“

Domače stvari.

— („Laibacher Ztg.“ gosp. Bamberg in „narodna tiskarna“.) Ljubljanski nemškutarji to, kar se jim ne zdi umestno v svojem tukajšnjem organu proti nam reči,

nosijo radi v dunajske liste. Tako na priliko ima „N. freie Presse“ od četrtega dopis iz Ljubljane, v katerem se piše: „Das Streben der Nationalen ist nämlich schon seit Jahren dahin gerichtet, die Amtszeitung dem verfassungstreuen Verleger und Drucker Bamberg zu entreissen und sie der kaum vegetirenden, nur durch die Opferwilligkeit einiger nationalen Geldmänner noch mühsam aufrechterhaltenen „nationalen Druckerei“ zuzuführen, wozu sie jetzt den Moment für gekommen erachten.“ Temu je treba odgovora. Sumnjičenje, da smo mi iz samopridnih uzrokov zoper zdanje enostransko uredovanje „Laib. Ztg.“ je neopravičeno. „Narodna tiskarna“ nij nikdar mislila in zdaj ne misli „Laib. Ztg.“ dobivati, ali Bambergu kot osobi kaj škodovati. Ko bi Bamberg bil le knjigotrižec in založnik objektivno uredovanega uradnega lista, gotovo bi ga narodna stranka rajši podpirala, kot nasprotovala mu. Ali ker je Bamberg tudi faktični založnik in izdatelj strankarskega protivladnega in nam na smrt sovražnega „Laib. Tagblatt“, ker je zaupni mož in kandidat zdaj protivladne ustavoverne stranke, nij mu treba uzrokov iskati, zakaj narodna stranka, ki hoče vlado podpirati, misli, da nij prav če se uradni list tam tiska, kjer se tiska nemško epozicijski list. S tem pa néma „narodna tiskarna“ nič posla in ga ne potrebuje. „Laib. Ztg.“ naj gre na nevtralna tla, in teh tudi pri nas nij, ker mi smo tudi strankarski organ, namreč slovenske stranke neodvisno glasilo. Ali se mi res „mühsam“ po konci držimo, ali ne, o tem naj si nemškutarji protivniki glave ne belijo. Rajši naj se vsedejo k bolniške postelji svojega „Tagblatt“, s katerim so srečno spet tako daleč prišli, da so ga morali izročiti človeku v izdajanje in uredovanje, katerega so bili pred jednim letom z velikim zaničevanjem zavrgli kot nesposobnega, človeku, ki ima njih glasatelj biti, a po krčmah gode za en vrček piva tudi „Naprej zastava slave“, če se hoče. Kranjska ustavoverna stranka, ki je torej v svojem žurnalistovstvu tako neizmerno smešno in žalostno zastopana, naj ne bi za naše zavode skrbela, ampak za svoje mizerije brigala se.

— (Za besedo v čitalnici) tukajšnej jutri zvečer, katera bode na korist našim dolenskim rojakom, poškodovanim po toči, treba še raznih dobitkov. Narodnjaki vsi se prosijo še jedenkrat, naj izvole darovati dobitkov. majhenih stvari, in jih poslati g. Je-

trebna v pomoč slovstveno delujočim družabnikom, tedaj se je uvidelo takoj, da ne bode moči iz društvenega imetja nabaviti mnogo knjig, zlasti ne dragih strokovnjaških. Tu se je sklenilo obrniti se do odličnih rodoljubov in veljakov slovenskih in sicer v prvo do g. prof. J. Marna in g. prof. dr. Miklošiča. In evo vam! Tu se pokaže, koli priljubljeno je literarno društvo slovensko, in da se njegove namere in njegovi smotri odobravajo kot dobri. Ta zagotavljanja imamo iz ust obeh prvakov slovenskih. Pa sta tudi dejanski pokazala simpatije svoje. G. Marn blagovolil je darovati knjižnici naše sedemnajst knjig, mej njimi tudi izvrstnega jezičnika nekaj zvezkov; g. Miklošič pa troje svojih dragocenih knjig: „Chronica Nestoris“, „Barth. Kopitar's kleinere Schriften, I. Theil“ in „Evangelium S. Matthaei“, obljubivši, da nam hoče še več knjig darovati. Tudi vrli g. Poznik podaril nam je nekaj ruskih knjig, dobivši jih od „moskovskega komiteja“. Vsem tem gospodom

pokloniteljem bodi tu izrečena iskrena zahvala na krasnih darovih, a ob enem tudi prošnja, da se i v bodoče dobrotno blagovolé spominjati našega društva. — S svojim denarjem naročili smo se na „Dramatično društvo“ in „Slov. Matico“, katera nam je takoj z letnimi knjigami poslala mnogo svojih knjig od prejšnjih let. Tudi njej presrečna zahvala za veliko dušen dar. Zagotovljamo vas, vrli dobrotniki, da svojih darov niste nepotrebno, niti nevrednim rokam izročili! Naša knjižnica pa, ki je bila poprej čisto prazna, šteje sedaj uže nad 80 zvezkov.

Iz tega objektivnega poročila lahko sodi čestiti čitatelj, da si je tekom letošnjega leta it. društvo obstanek vsestranski utrdilo. Pot je ugl jena, prve zapreke odstranjene in tako pojde sedaj lahko dalje. Če je število društvenikov primerno majheno, to treba pomisliti, da pri literarnih zavodih velja načelo: „Veliko poklicanih, a malo izvoljenih“ in veliko lulike samo žito zavira v rasti in je uduši polagoma.

ločniku ali pa naj čitalniškemu slugi naznanijo, da bode ta šel po darove.

— (O požaru na Črnučah), o katerem denes naš dopis poroča, piše se nam, da so bili trije pogorelci zavarovani pri banki „Slaviji“ za 1500 gld., pet pa pri „graškej zavarovalnici“ za 2500 gld. — Poročilo „Laibacheričino“, da je užgal neki krovce, ki je na slamnatej strehi tabak kadil, je čisto nerisnično; kajti požar nastal je čisto po nesreči s tem, da so se 73 letnemu starčku Luki Severju, ki je svojo slamnato streho krpal, užgale same od sebe žveplenke, katere je imel v navadnej lesenej škatljici v desnem žepu svojega telovnika. Mož je čisto opečen in se dvomi, da bi okrevail.

Razne vesti.

* (Črešnjeve koščice) so zadušile v Pellerdu neko kmetico. Zobala je črešnje s koščicami vred, katere so jej prouzročile smrt. Zdravnik nij jej mogel pomagati.

* (Nesreča na jezeru.) Na Bielskem jezeru v Švajci, v Bernskem okraji, je nastala velika nevihta predvčeranjem; nevihta je zadela tudi neki parnik s tako silo, da se je vtopil. Parnik je peljal 17 oseb v Auvernir na izlet; popoldne, ko so se vračali nazaj v Biel, je vihar mali parnik prevrnil in utonilo je 15 oseb. Samo dva meščana iz Biela sta se rešila. Vtopljenecv nijso še našli.

Dunajska borza 30. julija.

(Izvirno te egrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	71 gld.	75 kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	72 „	80 „
Žlata renta . . .	86 „	50 „
1860 drž. posojilo . . .	132 „	25 „
Akcije narodne banke . . .	825 „	— „
Kreditne akcije . . .	276 „	90 „
London . . .	117 „	85 „
Srebro . . .	— „	— „
Napol. . .	9 „	36 1/2 „
C. kr. cekini . . .	5 „	54 „
Državne marke . . .	57 „	80 „

Zgradben risar

se takoj sprejme v službo. Kje? pové opravništvo „Slovenskega Naroda“. (364—1)

Oznaniło.

Od zapuščine umrlega Matevža Cigoleta iz Zadloga h. št. 36, bode dné 2. avgusta 1880 ob 10. uri dopoldne érez

1000 obtesanih tramov

različne mere in dolgosti po očitnej dražbi prodano. — Dražba bode pri podpisnem oskrbniku, kjer je omenjeno blago, in so kupec uljudno povabljeni. Črni vrh, dné 27. julija 1880.

Anton Plešnar,

oskrbnik.

(358—1)

— Slovensko občinstvo pa izvoli pomisliti, da večina mladega naraščaja, zastopajočega bodočo inteligenco našega naroda, biva sedaj na Dunaji, in da je mnogo, premnogo od tega odvisno, kako se ta naraščaj pripravlja na svet svoj poklic, katerega ima nastopiti v malo letih. V sedanjih osodepolnih časih je vse upanje oprto na ta naraščaj. Vidite torej, da treba, da vso pozornost obračate na ono društvo, katero si baš stavi nalog, odvrčati slovenske dijake od razuzdanega in lehkomišljenega življenja akademiškega, kakor je živé nemški „študentje“, češ, Nemci lahko to delajo, ker so jim skoraj uže vsa polja obdelana in jim je malo domoljubnega posla, a vse drugače slovensk dijak. Temu je uže zgodaj mladostne burke popustiti in re-nemu biti. V tem blagem podjetji, slovenska gospoda, nujte podpirati slovensko literarno društvo, podpirajte vsestransko, vsak po svojej moči, a sadove bode te vi sami uživali, in nihče drugi!

V. B.

Tuji.

30. julija:

Pri Slonu: Polak iz Trsta. — Rauscher iz Idrije. Schwarz iz Dunaja. — Bauer iz Trsta. — Paller iz Zagreba.

Pri Mallé: Haydanka iz Dunaja. — Perišić iz Gradca. — Hinko iz Reke. — Beinhacker, Krez, Zilken, Engl iz Dunaja. — Dr. Markus iz Trsta. — Feil, Kamen iz Dunaja. — Ceresole iz Benetk. — Grof Schioppo iz Verone.

Za čiščenje in izboljšanje vina

najboljše, najhitrejše in najcenejše sredstvo je prava francoska žolca.

To, kakor tudi prosti navod, kako se rabi, dobi se zmirom z osebnim ali poštanim naročilom pri A. Hartmannu v Ljubljani, v Luka Tavčarjevi hiši. (273-14)

Najsijajnejši uspeh zagotavljam. Troški za čiščenje znašajo za vsak hektoliter 4½ kr.

Nove vozne liste za železnice

prav po nizkeji ceni priporoča „Narodna tiskarna“ v Ljubljani.

Ed. Fumagalli. Denes velika predstava

z novim zanimivim programom.

Mej drugim: Velika nagradna borba, pri kateri bode kot atlet v kostumu nastopil mesar IVAN ROTT. On bode tudi kanon na rami držeč izstrelil!

H koncu zadnjikrat velika razbojniška pantomima: Most o polnoči, ali strahovitost od Neapelja do Rima. Sodeluje 30 oseb.

Spoštovanjem Ed. Fumagalli. (365)

Temeljita pomoč vsem, ki so v želodci in trebuhu bolni.

Ohranjenje zdravja

naslanja se večjim delom na čiščenje in snajenje sokrovice in krvi in na pospeševanje dobrega prebavljenja. Najbolje to sredstvo je

dr. Roza življenski balzam.

Življenski balzam dr. Rozov odgovarja popolnem vsem tem zahtovam; isti oživi vse prebavljanje, nareja zdravo in čisto kri, in truplo dobi svojo prejšnjo moč in zdravje zopet. Odpravlja vse težko prebavljanje, osobito gnjus do jedi, kislo riganje, napetost, bljevanje, kri v želodci, zaslinjenost, zlato žilo, prebeteženje želodca z jedili itd., je gotovo in dokazano domače sredstvo, ki se je v kratkem zaradi svojega izvrstnega uplivanja obče razširilo.

1 velika sklenica 1 gld., pol sklenice 50 kr.

Na stotine pisem v priznanje je na razgled pripravljenih. Razpošilja se na frankirane dopise na vse kraje proti poštenu povzetju svote.

Vaše blagorodje!

10 let sem bolehal za boleznijo v želodci, ki mi je prouzročila zlatenico. Zdravniki so dejali, da sem bolan na vranici, a pomagali mi niso.

Nijsem mogel ni spati ni jesti, s kratka, jako sem bil slab. A nasvetovani življenski balzam dr. Roze mi je odstranil vso bolezen; zdaj sem zopet zdrav in močan kot mladenič.

Sukorad. (Mlada Boslava.)

F. Šembera.

Svarjenje!

Da se izogne neljubim napakam, zato prosim vse p. t. gg. naročnike, naj povsod izrečno dr. Rozov življenski balzam iz lekarne B. Fragnerja v Pragi zahtevajo, kajti opazil sem, da so naročniki na več krajih dobili neuspešno zmes, ako so zahtevali samo življenski balzam, in ne izrečno dr. Rozovega življenskega balzama.

Pravi

dr. Rozov življenski balzam

dobi se samo v glavnej zalogi izdelovalca B. Fragnerja, lekarna „k črnemu orlu“ v Pragi, Ecke der Spornergasse Nr. 205-3.

V Ljubljani: Vilj. Mayr, lekar; G. Piccoli, lekar; Jos. Svoboda, lekar. — V Novem mestu: Dom. Rizzoli, lekar. — V Kameniku: Jos. Močnik, lekar.

Vse lekarne in večje trgovine z materijalnim blagom v Avstro-Ogerskeji imajo zalogo tega življenskega balzama.

Isto tam:

Praško vseobčno domače mazilo,

gotovo in izkušeno zdravilo zoper prisad, rane in ulesa.

Dobro rabi zoper prisad, ustavljanje mleka in če postajejo ženske prsi trde, kadar se otrok odstavi; zoper abscese, krvava ulesa, gnojne mozoljčke, črasti tur; zoper zanohtnico ali takozvanega črva na prstih; zoper obustavljanje, oteklino, bezgavke, izrastke, morsko kost; zoper oteklino po prehlajenju in po putiki; zoper ponavljajoče se prisad v udihi na nogi, v kolenih, rokah in lediji, če se noge poté in zoper kurja ocesa; če roke pokajo in zoper kitam podobne razpokline; zoper oteklino, kadar je koga pičil mrčes; zoper stare rane in take, ki se gnojé; zoper raka, ranjene noge, vnetje kože na kosteh itd.

Vsak prisad, oteklina, ukoščenje, napihnjenje se kmalu ozdravi; kjer se je pa pričelo uže gnojiti, ule izsesa v kratkem in brez bolečin ozdravi.

V skatljicah po 25 in 35 kr.

Balzam za uho.

Skušeno in po mnogih poskusih kot najzanesljivejše sredstvo znano, odstrani naglušnost, in po njem se dobi popolno uže zgubljen sluh. 1 sklenica 1 gld. av. velj.

(361-1)

Izurjen organist,

ki je orglarsko šolo cecilijanskega društva v Ljubljani tri leta obiskaval, išče primerne službe. Izurjen je dobro v koralnem in figuralnem petju, posebno dobro pa v goslih in drugih instrumentih. Pisma naj se blagovolijo pošiljati pod naslovom: B. M. poste restante Idrija. (556)

Podpisana sprejema v hrano in obkrib deklice.

Podučujejo se doma v vseh žolskih predmetih, v slovenskem, nemškem in francoskem jeziku in v vseh ženskih ročnih delih. Za hrano in poduk se plača na mesec 25 gld. Poduk iz godbe se posebno plača.

Ana Bold v Kranju.

(359-1)

Na prodaj

je 1000 □ sežnov zemljišča, poleg parnega mlina, jako ugodno za stavišče (Baugrund), □ seženj po 5 gld. Odda se ali skupno, v večjih, pa tudi manjših kosih. Natančneje se izve pri

Filipu Zupančiču,

parnega mlina ulice št. 2, pritlično.

(354-2)

Zoper jetiko! Radgostski univerzalni čaj

rožnovski maho-rastlinski celtilčki,

priporočajo se posebno

za vse, tudi za zastarane bolezni na pljučah, za srčne, prsne in vratne bolezine, posebno za sušico, želodčevo slabost, za splošno slabost čutnic in začenjajočo se pljučnico!

Veliko število priznanskih pisem razpolagajo se v prepričanje

Veselošpustovani gospod lekar Seichert!

Iz Hrudima mi je pisala denes moja prijateljica, naj jej pošljem tri zavitke vašega slovečega Radgostskega čaja, ter pravi mej drugim tudi to, da je ta čaj prava dobrota. Izvolite mi tedaj, ako mogoče s poštnim povratom, pod mojim naslovom poslati tri zavitke čaja in 2 skatljice rožnovskih celtilčkov.

S spoštovanjem

Marija Ridi,

soproga izdelovalca g-sovirov v Nahodu (Česka).

Vaše blagorodje!

Prosim vas, pošljite mi po poštnem povzetju v poskus jeden avitek Radgostskega čaja in 2 skatljice maho-rastlinskih celtilčkov. Neko na prsih bolno osebo, ki kri bljva, Vransko leto je to zdravilo istaj dobro služilo in bilo vpešno. Naslov: Župnija Kilb, severne železnice postaja L-osdorf.

Vaše blagorodje!

Ker sem večkrat uže čul vašo zdravila hvaliti, dakle prosim, da mi pošljete brzo 2 zavitka Radgostskega čaja.

Ud mi

Henrik Lene,

dvorni puškar, v Berlinu, Frederikove ulice 112. V Berlinu dne 14. aprila 1877.

Čestiti gospod!

Rabil sem vaš čaj zoper svoj hronički katár v želodci; ker mi je pa resnično pomagal, prosim vas prav prijazno, pošljite mi po poštnem povzetju še 2 zavitka svojega izvrstnega Radgostskega univerzalnega čaja.

Spoštovano

(47-3)

Math. Bertel,

trgovec.

Thüringen, Vorrarberg, dne 30. jan. 1879.

Od tega po zdravniškeji razloži in predpisih pripravljeni čaj, veja za 14dnevno rabo pripravljeni paket z nakazom o rabi 1 gld. av. v. Jedna originalna skatlja Rožnovskih maho-rastlinskih celtilčkov 50 kr. Za kolek in zavijanje pa 10 kr. posebe.

Radgostski univerzalni čaj in Rožnovski maho-rastlinski celtilčki dobivajo se jedino le v lekarni J. Seicherta v Rožnovi na Moravskem, in razpošiljajo se naročila na vse strani proti poštenu povzetju.

Da je pa p. n. občinstvu bolj priročno, imajo tudi zaloge sledeči lekari: W. Mayr v Ljubljani, W. König v Mariboru, S. Mittelbach in J. Cejbe v Zagrebu, Barmherzige Brüder in A. Nudved v Gradci, A. Marek in J. Kupferschmied v Celji, O. Russheim v Lipnici, Carl Grabacher v Murau, J. Illing v Rottemanu, W. Thurnwald v Celovei.

Zaloge

napravile se bodo v vseh lekarnah in večjih prodajalnicah materijalnega blaga.

Rožnovski cvet za živec, hitro in trajno zdravlja puško, organje po udihi in vsake vrste slabost v živcih in kitah. Izvirna sklenica 70 kr. av. v., za kolek in zavoj 10 kr. več. Pravi se dobi samo naravnost iz lekarne v Rožnovi (Moravska).

Jedna originalna sklenica z navodom, kako lek rabiti, stane 70 kr., za kolek in zavoj 10 kr. več.

Prava takšna voda se dobiva samo neposredno v lekarni rožnovskeji.

Rožnavske majeye brinze (pravi ovci sir). Ker je podprani prevzel na svoje stroške jedno največjih tiskanjih planinskih salaš, pošilja ovci sir najboljša vrste 1 kilo s posodo vred 60 kr. av. v.

Pri pošiljanju po poštnu je jednaka do 5 kilo) velja kolek in zavoj 10 kr. več.

Naslov: J. Seichert, lekar v kopelji Rožnau.